

COMITÉ VAN WATERGEBRUIKERS

ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid en de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om er sociale maatregelen op te nemen

---

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	7 april 2021
Advies aangenomen door het Comité van watergebruikers op	6 mai 2021

Inleiding

Op 02.04.2021 werd aan het Comité van watergebruikers (hierna 'het Comité') advies gevraagd over het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 20.10.2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid en de ordonnantie van 08.09.1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om er sociale maatregelen op te nemen.

De ordonnantie van 20.10.2016 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid heeft een herstructurering van het waterbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest doorgevoerd naar aanleiding van de omzetting van richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23.10.2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, beter bekend onder de naam kaderrichtlijn Water.

De ordonnantie is in de afgelopen jaren meerdere keren gewijzigd:

- in 2014 om de internationale solidariteitsdoelstelling effectief te maken;
- in 2017 om de fusie tussen de wateroperatoren (HYDROBRU en VIVAQUA) mogelijk te maken en om een onafhankelijk controleorgaan voor de waterprijs (BRUGEL) op te richten;
- in 2019 om haar uitvoering werkbaarder te maken voor de komende jaren;
- in 2020 ter compensatie van de toepassing van een discriminerend lineair tarief voor huishoudens die niet over een individuele meter beschikken en om de toepassing van de tariefmethodologieën en dus van de toekomstige tarieven met een jaar uit te stellen.

Dit voorontwerp van ordonnantie past in het kader van de komende invoering van de nieuwe watertarifiering die goedgekeurd zal worden overeenkomstig de nieuwe tariefmethodologieën die BRUGEL in overleg met de wateroperatoren, VIVAQUA en de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) heeft vastgesteld.

Deze tekst strekt ertoe een sociale tegemoetkoming in te voeren om, voor huishoudens in een preciaire situatie, de stijging van de waterrekening, die voor januari 2022 wordt verwacht, te temperen. Deze sociale tegemoetkoming zou worden toegekend aan huishoudens waarvan ten minste één lid is erkend als Rechthebbende op de Verhoogde Verzekeringstegemoetkoming (RVV), zoals erkend door de ziekenfondsen en gemeld bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ). Deze tekst strekt er tevens toe de toekenning van redelijke betalingsplannen bij betalingsmoeilijkheden van een watergebruiker te reguleren, een minimuminhoud voor de jaarlijkse facturen van VIVAQUA in te voeren en de door VIVAQUA aangerekende inningskosten te reguleren.

Advies

1. Algemene overwegingen

Het Comité is ingenomen met de vooruitgang die het voorontwerp van ordonnantie oplevert op het gebied van sociale bescherming, en met het voornemen van de Regering om de toegang tot water voor iedereen te waarborgen. Het verbaast zich er echter over dat de tekst in veel opzichten nogal vaag blijft. Een groot aantal begrippen wordt alleen in de memorie van toelichting gedefinieerd, hetgeen ontoereikend lijkt. Om een kader te bieden voor de mogelijke interpretaties (die zonder twijfel

uiteenlopen naargelang van de belangen van de belanghebbenden), hoopt **het Comité** dat meer details kunnen worden opgenomen in de tekst van de ordonnantie zelf. Hij wijst er tevens op dat het moeilijk is een advies over de tekst uit te brengen zonder duidelijkheid te verschaffen over de kosten, van enerzijds de verschillende voorgenomen maatregelen en anderzijds de mogelijke stijgingen van de waterprijs. **Het Comité** betreurt bovendien dat de Regering geen gebruik maakt van de wijziging van de ordonnantie om de lineaire tarifiering te veralgemenen naar alle huishoudens.

Het advies van **het Comité** spitst zich toe op drie hoofdthema's: de sociale tegemoetkoming, het verbod op afsluiting en de betalingsplannen. Het wordt afgesloten met enkele specifieke opmerkingen.

2. Bijzondere overwegingen

2.1 Sociale tegemoetkoming

Het Comité is verheugd dat deze sociale tegemoetkoming gestalte krijgt. Het kan zich echter niet volledig uitspreken over de deugdelijkheid van deze maatregel, aangezien het geen kennis heeft van het bedrag van deze toelage, zelfs niet bij benadering, noch van de prijs van het water zoals deze vanaf januari 2022 zal worden toegepast. Als de stijging hoog is, en het bedrag van de tegemoetkoming ontoereikend om de impact ervan te dekken, vreest **het Comité** dat deze maatregel niet doeltreffend zal zijn in de strijd tegen de waterarmoede.

Wat de doelgroep betreft, is **het Comité** ingenomen met het streven om alle huishoudens die de verhoogde tegemoetkoming krijgen, automatisch mee op te nemen. Om non-take-up doeltreffend te bestrijden, acht het Comité het tevens dienstig te voorzien in de mogelijkheid om het recht op de sociale tegemoetkoming te openen op basis van het criterium 'inkomen' en een attest toe te zenden wanneer het automatisme niet toegepast is kunnen worden. **Het Comité** betreurt evenwel dat deze aanvraag moet worden ingediend vóór 31 december van het jaar waarin het recht ontstaat, en begrijpt de redenen voor zulke eis niet. Ten slotte zou het ook nuttig zijn om na te denken over de bestrijding van non-take-up van tegemoetkomingen krachtens het RVV-statuut, wanneer dit gebaseerd is op 'inkomens' (in plaats van op een statuut (OCMW-gerechtigden, IGO-gerechtigden, enz.) dat automatisch leidt tot een RVV-toekenning), door de mogelijkheid in te voegen om het recht op de sociale tegemoetkoming te openen op basis van ditzelfde inkomenscriterium (maar zonder de stappen te hebben ondernomen om het statuut te verkrijgen), via een formulier. **Het Comité** benadrukt ook dat het BIM-criterium niet de gehele bevolking met een armoederisico toedekt, aangezien sommige BIM-drempels onder de armoedegrens liggen. Dit beroep op sociale interventie op basis van inkomen zou hiermee dus rekening kunnen houden.

2.2 Verbod op afsluiting

Het Comité is ingenomen met het voornemen van de Regering om waterafsluitingen te verbieden. Anderzijds heeft het grote twijfels over de communicatie die rond deze maatregel werd gevoerd, aangezien er geen garantie is dat deze maatregel daadwerkelijk het licht zal zien in het voorontwerp van ordonnantie. Begin april 2021 heeft de Regering namelijk via de pers laten weten dat het vanaf 1 januari 2022 verboden zouden zijn om het water af te sluiten. Als het voorontwerp inderdaad het verbod op de onderbreking van de watervoorziening voor huishoudelijke doeleinden bevat, zal dit verbod echter pas van toepassing zijn nadat de Regering "de voorwaarden, de begeleidende modaliteiten en de datum van inwerkingtreding" heeft vastgesteld, alsook de gevallen die expliciet van

dit verbod zijn uitgesloten. Het blijft dus mogelijk om het water af te sluiten. Afgezien van het feit dat er geen tijdschema wordt gegeven, biedt een uitvoeringsbesluit minder rechtszekerheid dan een wijziging van de ordonnanties. **Het Comité** dringt er bij de Regering sterk op aan om in de tekst van de ordonnantie het tijdschema en de modaliteiten van dit verbod te preciseren, en heeft vragen bij de omvang van de machtiging die aan de regering is verleend, op het niveau van de bepaling van de voorwaarden. Ook hier zouden bepaalde bakens in de tekst kunnen worden gespecificeerd.

Er moet met name een specifieke datum worden vastgesteld (bijv. 1 januari 2022) of de tekst zou op zijn minst in een overgangsmaatregel kunnen voorzien, zodat kwetsbare groepen niet van de watervoorziening worden afgesneden wanneer de waterafsluitingen hervat zouden worden. Momenteel kan, als de gezondheidsmaatregelen niet langer van kracht zijn, de watervoorziening als van oudsher opnieuw worden afgesloten, buiten de zomer- en winterperiode. Daarom zouden er nu al overgangsbepalingen moeten komen om het huidige tijdelijke verbod te verlengen totdat de details en de datum van inwerkingtreding van het algemene verbod zijn vastgesteld.

2.3 Afbetalingsplannen

Het opstellen van afbetalingsplannen is al geruime tijd een centraal aandachtspunt bij de diensten en de consumenten die door verschillende leden **van het Comité** worden vertegenwoordigd. Momenteel moet over een deel van de betalingsplannen worden onderhandeld door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW) of een schuldbemiddelingsdienst, wat vragen doet rijzen in verband met de werklast van deze diensten en de non-take-up van de rechten. In dit opzicht betekent het ontwerp van ordonnantie dat aan de raadpleging wordt onderworpen een stap vooruit, aangezien, *a priori*, elke consument rechtstreeks met VIVAQUA in dialoog zal kunnen treden om een redelijk afbetalingsplan vast te stellen.

Anderzijds is **het Comité** van mening dat het in de tekst voorgestelde kader te rigide is ten aanzien van de situaties die zich op het terrein voordoen. Het begrijpt bijvoorbeeld niet waarom een afbetalingsplan met een looptijd van meer dan 18 maanden automatisch geweigerd moet worden. Het doel van deze afbetalingsplannen is om ervoor te zorgen dat de huishoudens een menswaardig bestaan kunnen blijven leiden en dat VIVAQUA zijn schulden kan innen. Hoe zou een afbetalingsplan van meer dan 18 maanden de verwezenlijking van deze doelstelling in de weg staan? Hoe werd deze maximale duur vastgesteld?

3. Overwegingen per artikel

3.1 Art. 2 VO (art. 5.62° O) – Sociale tegemoetkoming

Het begrip ‘huishouden’ kan problemen opleveren ten opzichte van het begrip ‘gebruiker’, dat in de rest van de artikelen blijft bestaan (bovendien krijgt dit begrip een andere definitie in de algemene voorwaarden van VIVAQUA). Deze twee termen moeten duidelijk worden geformuleerd om verwarring en uiteenlopende interpretaties te voorkomen.

Bovendien is de definitie van ‘huishouden’ te eng, omdat dit begrip wordt gedefinieerd in relatie tot de woonplaats. Het verdient daarom aanbeveling om het ruimere begrip ‘verblijfplaats’ (dat in de gas- en elektriciteitsordonnanties wordt gebruikt) te gebruiken, begrip dat toelaat personen te beschermen die een huurovereenkomst en een contract met VIVAQUA hebben, maar die om uiteenlopende

redenen niet op die locatie gedomicilieerd zijn. **Het Comité** wenst erop te wijzen dat eens het begrip ‘huishouden’ is gedefinieerd, deze definitie moet worden toegepast telkens wanneer dit begrip in de verordening voorkomt (wat met name het geval is voor het verzoek om betalingsregeling en elektronische facturering).

3.2 Art. 4 AP (art. 38/1. § 1er O) – Sociale tegemoetkoming

Het recht op de sociale tegemoetkoming zou ook moeten worden uitgebreid tot illegaal in de EU verblijvende personen, althans tot personen die dringende medische hulp (DMH) ontvangen en duidelijk zijn geïdentificeerd als ‘in een precare situatie verkerend’. Deze toekenning zou kunnen steunen op een attest van het OCMW. Zij zouden ook toegang moeten kunnen krijgen tot het Sociaal Waterfonds.

Het Comité begrijpt niet waarom feitelijk samenwonenden een verklaring op erewoord moeten invullen om in aanmerking te komen voor de sociale tegemoetkoming (zoals vermeld in het commentaar bij de artikelen, en dit in tegenstelling tot wettelijk samenwonenden). VIVAQUA zou zich rechtstreeks kunnen baseren op de gezinssamenstelling waartoe het toegang heeft.

Wat het bedrag van deze tegemoetkoming betreft, is **het Comité** van mening dat het voorstel nog vaag is. Moeten er geen duidelijke referentiepunten komen met betrekking tot het bedrag en de toekenningsmodaliteiten? Er zou bijvoorbeeld vastgesteld kunnen worden dat het bedrag van de sociale tegemoetkoming hoog genoeg moet zijn om niet onder waterarmoededrempel te blijven (gebaseerd op een gemiddelde van de sociale inkomens en de gemiddelde huurprijzen). Hieruit zou dan duidelijk blijken dat er een intentie bestaat om de waterarmoede terug te dringen.

En wat met situaties van co-ouderschap wat betreft het ‘variabele’ deel van de tegemoetkoming volgens het aantal personen op basis van de gezinssamenstelling? Dit variabele deel zou moeten gemoduleerd worden om hiermee rekening te houden.

Wat de sociale tegemoetkoming in het geval van collectieve meters betreft, vestigt **het Comité** de aandacht op het risico van non-take-up, aangezien de gerechtigde een formulier moet indienen om zijn bankgegevens mee te delen. Het verzoekt de Regering en VIVAQUA te zorgen voor een betere communicatie met dit deel van het publiek.

3.3 Art. 4 AP (art. 38/1. § 3 O) – Verbod op afsluiting

Deze bepaling zou als volgt geherformuleerd kunnen worden: het principe is een totaal verbod op afsluiting in woningen; in geval van misbruik, sabotage of klaarblijkelijk verlaten van de woning kan de distributeur de vrederechter echter verzoeken om een afsluiting toe te staan, op voorwaarde dat de distributeur de door hem aangevoerde feiten bewijst. Aldus wordt duidelijk vastgehouden aan de idee dat alleen een rechter toestemming kan geven voor afsluiting, en dit in deze uitzonderlijke gevallen, die limitatief worden opgesomd en waarvoor de bewijslast bij de distributeur ligt.

Het Comité acht het ongepast dat OCMW's personeel ter beschikking stellen voor de inning van onbetaalde VIVAQUA-schulden, zoals in het commentaar bij de artikelen wordt gesuggereerd. Veeleer dan op een *OCMW-task-force* zou gefocust moeten worden op preventieve maatregelen (informatie aan de gebruikers op de facturen over de mogelijkheden van het verkrijgen van een afbetalingsplan of over hulp bij de bestaande begeleidingsdiensten, enz.) en zou het personeel van VIVAQUA dat belast is met de invordering moeten worden opgeleid in een sociale aanpak en een beheersing van het sociale

landschap (lokale actoren, eventuele steunpunten, enz.). Er zou ook voorzien moeten worden in een verhoging van het Sociaal Waterfonds.

3.4 Art. 4 VO (art. 38/1. § 2 O) – Afbetalingsplannen

De verwijzing naar de algemene verkoopvoorwaarden voor het gestandaardiseerde afbetalingsplan lijkt overbodig, aangezien deze mogelijkheid reeds in de tekst van de ordonnantie wordt vermeld. Er zou rechtstreeks verwezen moeten naar het volgende lid.

Wat overconsumptie en het 60-maandenplan betreft, zou het dienstig zijn in de tekst zelf en niet alleen in de memorie van toelichting te definiëren wat 'overconsumptie' inhoudt. Het zou aangewezen zijn te voorzien in de mogelijkheid zich te baseren op Brusselse gemiddelden, wanneer dit het eerste jaar is dat het huishouden de woning betreft.

Zoals hierboven vermeld, voorziet het voorontwerp in een zogenaamd 'redelijk' betalingsplan van ten hoogste 18 maanden, zonder mogelijkheid om verder te gaan dan dit aantal maanden, ongeacht de financiële en sociale situatie van de betrokkene. Voor **het Comité** is deze bepaling in tegenspraak met het volgende lid waarin staat dat een redelijk plan een plan is dat is aangepast aan de financiële situatie van de betrokkene en dat hem of haar in staat moet stellen een waardig leven te leiden. Een van de redenen die worden aangevoerd om deze grens van 18 maanden te ondersteunen, is het feit dat als de persoon niet binnen 18 maanden kan betalen, het OCMW de schuld voor zijn rekening moet nemen via het Sociaal Waterfonds. Dit standpunt is zeer simplistisch omdat de OCMW's vrij blijven om mensen financiële bijstand te verlenen naargelang van de toestand van de aanvragers, hun goede trouw, hun situatie, enz. De OCMW's zijn ook afhankelijk van het bedrag dat aan het Fonds wordt toegewezen en waarvan geweten is dat het ieder jaar, soms ruim voor het einde van het jaar, op is. Bovendien zegt de tekst niets over de procedure indien het OCMW weigert om bijstand te verlenen.

Het Comité acht het daarom wenselijk deze maximumtermijn van 18 maanden af te schaffen en te bepalen dat indien een schuldenaar niet het gestandaardiseerde afbetalingsregeling van 12 maanden kan voorstellen, hij een langer afbetalingsplan kan krijgen, mits dit redelijk is (zie de definitie van redelijk afbetalingsplan die wordt bepleit in de resolutie van het Parlement van 30/04/2019 betreffende de toegang tot water voor iedereen en de strijd tegen waterarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (A-867/2-18/19), waarin erop wordt gewezen dat "*de redelijkheid van het afbetalingsplan wordt beoordeeld aan de hand van de garantie dat het huishouden in kwestie voldoende middelen overhoudt om waardig te kunnen leven, rekening houdend met zijn kostenstructuur. Dat vereist een individueel onderzoek en een oplossing op maat van elke situatie*").

Ook zou uitdrukkelijk vermeld moeten worden dat het verzoek om een afbetalingsplan dat na de dagvaarding maar vóór de hoorzitting wordt gedaan door tussenkomst van het OCMW, de gerechtelijke procedure schorst terwijl de situatie wordt onderzocht.

Deze bepaling zou ook moeten worden uitgebreid tot erkende schuldbemiddelingsdiensten en tot de "erkende sociale dienst die daartoe specifiek is erkend door de minister belast met het Waterbeleid" en niet alleen tot de OCMW's. De memorie van toelichting bij ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (A-786/1-18/19) bepaalt immers: "Voor het OCMW en de erkende diensten schuldbemiddeling moet er de mogelijkheid bestaan om met Vivaqua en met zijn

eventueel incassobureau, advocaat of Gerechtsdeurwaarder die zich met de inning van de schuld bezighoudt, een redelijk afbetalingsplan te onderhandelen zolang er geen datum van zitting bij de Vrederechter werd vastgesteld".

Het lijkt ook nuttig om in de ordonnantie toe te voegen dat de procedure ook kan worden stopgezet indien de schuldenaar (of het OCMW) de betaling van de schuld voorstelt overeenkomstig artikel 1 van het besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat.

Deze bepaling bepaalt dat de verweerder tot aan de hoorzitting het recht heeft de schuld te betalen om extra kosten te vermijden. In dat geval bepaalt het Gerechtelijk Wetboek immers dat geen schadevergoeding verschuldigd is wanneer de verweerder, of geïntimeerde, vóór de inschrijving van de zaak op de rol, in de eis berust en zijn verplichtingen in hoofdsom, interesten en kosten nakomt. Indien de verweerder, of de geïntimeerde, na inschrijving op de rol, de eis inwilligt en zijn verplichtingen in hoofdsom, interesten en kosten nakomt, is het bedrag van de schadevergoeding gelijk aan een vierde van de basisvergoeding, zonder dat dit meer kan bedragen dan 1.000 euro. Concreet betekent dit dat indien de procedure wordt ingeleid, de schuldenaar deze nog kan stopzetten door de onbetaalde facturen te betalen en door de kosten van de dagvaarding en 1/4 van de rechtsplegingsvergoeding te betalen indien de zaak reeds op de rol staat.

Het zou ook raadzaam zijn een gratis bemiddelingsprocedure voor de vrederechter in te voeren, als voorwaarde voor de procedure bij het Fonds.

Het artikel bepaalt dat, naast de OCMW's en schuldbemiddelingsdiensten, 'de erkende sociale dienst die daartoe specifiek is geaccrediteerd door de minister bevoegd voor het waterbeleid' een betalingsplan kan opleggen. En de ordonnantie vervolgt: "*geeft hen de legitimiteit om de financiële situatie van een gebruiker te analyseren en met VIVAQUA over een betalingsplan te onderhandelen.* Welke erkende sociale diensten kunnen voor deze accreditatie in aanmerking komen? En wat zouden de criteria zijn om deze te verkrijgen? Zou de procedure automatisch zijn of op verzoek? Noch in de tekst van het voorontwerp, noch in de memorie van toelichting wordt hier iets over gezegd, hetgeen problematisch lijkt.

Het Comité pleit voor een uitbreiding van het aantal 'toegangspoorten' met betrekking tot deze maatregel, aangezien deze aanpak zou bijdragen tot de bestrijding van non-up-take. Maatschappelijk werkers die in geregistreerde sociale diensten werkzaam zijn, zijn uit hoofde van hun opleiding en beroep doorgaans in staat een gezinsbudget op te stellen en met het huishouden een redelijk afbetalingsplan uit te werken. Bij complexe schulden zullen zij samenwerken met een schuldbemiddelingsdienst. **Het Comité** dringt er daarom bij de Regering op aan om voor sociale diensten ruimschoots in de mogelijkheid te voorzien om over een afbetalingsplan te onderhandelen.

4. Diverse overwegingen

4.1 Afrekeningen

Het ontwerp bepaalt dat een gebruiker die een afbetalingsplan geniet, de wateroperator bedoeld in artikel 17, § 1er, 3° te allen tijde kan verzoeken om een gedetailleerde staat van het lopende afbetalingsplan/de lopende afbetalingsplannen.

Het Comité is van mening dat het nuttig zou zijn 'gedetailleerde staat' te vervangen door 'gedetailleerde en gemotiveerde volledige afrekening van de schuld(en) van de gebruiker'.

De gebruiker is meestal op de hoogte van de lopende afbetalingsplannen, maar wanneer een OCMW of een andere maatschappelijk werker een afrekening vraagt en alleen het saldo van de schuld ontvangt, weet hij niet wat er werkelijk werd betaald, of alle onbetaalde facturen in aanmerking werden genomen of dat alle verrichte betalingen in aanmerking werden genomen (een verkeerde referentie volstaat opdat de verrichte betaling niet door VIVAQUA geregistreerd zou zijn).

De organisaties die deel uitmaken van **het Comité** stellen in de praktijk vast dat het moeilijk is om deze gedetailleerde en gemotiveerde volledige afrekeningen te verkrijgen. Deze moeilijkheden worden nog verergerd door de tussenkomst, tijdens het invorderingsproces, van Eurofides en de deurwaarder die niet met elkaar communiceren.

Dit is een terugkerende vaststelling. De ordonnantie werd trouwens in die zin gewijzigd om het verstrekken van een bijgewerkte afrekening verplicht te stellen, die "ten minste alle te betalen bedragen omvat, met inbegrip van eventuele gerechtskosten en het aantal verbruikte kubieke meter water" tijdens de afsluitingsprocedure. Deze verplichting trad op 1 juli 2019 in werking.

Afgezien van het feit dat de verplichting tot het verstrekken van een gedetailleerde en gemotiveerde afrekening (kopie van de facturen) een wettelijke verplichting is waarin het burgerlijk wetboek en de wet op de minnelijke invordering voorzien, zijn de afrekeningen noodzakelijk om de OCMW's in staat te stellen de onbetaalde facturen ten laste te nemen.

In dit stadium is het nog niet mogelijk een gedetailleerde afrekening te krijgen van de reeds verrichte betalingen (om te kunnen nagaan of alles in aanmerking werd genomen);

VIVAQUA kan evenmin de exacte bedragen meedelen die moeten worden betaald om de rechtszitting te annuleren, als wordt meegedeeld dat de hoofdsom is betaald. Betaling vóór de zitting is echter voorzien in het gerechtelijk wetboek en laat toe om, wanneer dit mogelijk is, onnodige extra gerechtskosten te vermijden. Het gerechtelijk wetboek bepaalt dat de kosten van de dagvaarding + 1/4 van de rechtsplegingsvergoeding + de kosten van het inschrijven op de rol, indien dit gedaan werd, betaald moeten worden. Deze informatie is beschikbaar voor de advocaat of de gerechtsdeurwaarder die met het dossier belast is.

Ten slotte is het moeilijk om een afschrift van het vonnis te verkrijgen. Het is echter belangrijk dat de sociale diensten een afschrift van het vonnis krijgen, omdat de rechter niet altijd toestemming geeft voor de afsluiting. Het is ook belangrijk om de gerechtskosten te controleren, want de rechter kan deze soms verminderen.

4.2 Lektarieven en co-ouderschap

Het Comité is van mening dat in de ordonnantie duidelijk een lektarief moet worden opgenomen en dat de voorwaarden voor het verkrijgen van het tarief op transparante wijze moeten worden vastgesteld. In dit stadium wordt het tarief gewoon vermeld in het artikel betreffende de informatie op de factuur.

Het feit dat het verbruik van de meter in de betrokken periode (jaarlijks) ten minste moet zijn verdubbeld, is problematisch als er slechts één meter voor het hele gebouw is, omdat zelfs een groot lek in één appartement het totaal voor het gebouw niet zal verdubbelen. In dat geval moeten andere voorwaarden voor het verkrijgen van dit tarief worden vastgesteld. Voorts zal, indien de betrokken woning in slechte staat verkeert, het oververbruik structureel zijn en zal geen plotselinge toename worden waargenomen. In dat geval zal het ook niet meer mogelijk zijn om van het lektarief te genieten.

Het Comité is van mening dat het co-ouderschapstarief opnieuw expliciet in de ordonnantie moet worden opgenomen. De argumenten van VIVAQUA voor de afschaffing van dit tarief zijn niet overtuigend voor **het Comité**. Volgens VIVAQUA werd het tarief te weinig gebruikt, vooral in de rijkste Brusselse gemeenten. Enerzijds stellen de organisaties van **het Comité** op het terrein vast dat dit tarief onbekend was omdat er weinig over werd gecommuniceerd. Anderzijds zien zij niet duidelijk in hoe het feit dat in welvarende gemeenten meer gebruik werd gemaakt van het tarief, relevant is. Zodra de tarifiering afhankelijk is van het aantal personen in het huishouden, moeten alle huishoudens, ongeacht hun inkomensniveau, hun tarief kunnen laten aanpassen aan het feitelijke aantal personen dat de woning betreft. Als VIVAQUA in casu beschikt over informatie over co-ouderschap, vraagt **het Comité** zich af waarom het tarief dan niet dienovereenkomstig aangepast zou kunnen worden?

4.3 Inleiding van zaken bij een verzoekschrift

Art. 4 VO (art. 38/1 O): dit is de gelegenheid om de inleiding van zaken bij dagvaarding en bij een verzoekschrift (zoals voorzien in artikel 1034bis van het Gerechtelijk Wetboek) mogelijk te maken, zoals voor energie, of zelfs om de inleiding bij een verzoekschrift verplicht te stellen. De kosten van een verzoekschrift zijn inderdaad veel lager dan die van een dagvaarding, maar deze mogelijkheid moet uitdrukkelijk in de wet worden vastgesteld.

De vraag rijst of het Gewest kan opleggen dat de procedure voortaan uitsluitend bij een verzoekschrift wordt ingeleid, wat er zou op neerkomen dat modaliteiten die in beginsel een federale aangelegenheid zijn, hervormd worden. Men kan echter aanvoeren dat deze bepaling in overeenstemming is met de doelstelling om de procedurekosten die aan de watergebruikers zouden worden aangerekend, in een aangelegenheid die onder de gewestelijke bevoegdheid valt, zoveel mogelijk te beperken, en dat zij noodzakelijk zijn voor de uitoefening van die bevoegdheden, terwijl de impact ervan op federale aangelegenheden slechts marginaal is (uitvoering van de 'impliciete bevoegdheden' vastgesteld in art. 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen; zie onder meer ook het recente arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 145/2020 van 12 november 2020, met name B.6.2 en B.7.3).

4.4 Elektronische facturen

Art. 5/1 VO (art. 38/2 O): er wordt gesteld dat alleen klanten van wie VIVAQUA, na een eerste verzoek om inlichtingen, geen e-mailgegevens heeft, een aanrekening op papier zullen ontvangen. Volgens **het Comité** moeten elektronische facturen een vrijwillige keuze blijven (bv. door een vakje aan te kruisen op het formulier voor meterovername of op verzoek van de klant). VIVAQUA zou niet op elektronische facturen mogen overschakelen louter omdat het over elektronische gegevens beschikt: dit zou veronderstellen dat het huishouden over de nodige apparatuur en vaardigheden moet beschikken en zou het risico van niet-betaling vergroten.

Huishoudens moeten daarbovenop de factureringmethode kunnen wijzigen en gratis voor een aanrekening op papier kunnen kiezen, indien VIVAQUA over hun e-mailadres beschikt maar zij hun factuur niet elektronisch wensen te ontvangen.

4.5 Relaties eigenaar/huurder

Art. 9 VO (art. 3 O): er is sprake van solidariteit tussen abonnee en gebruiker (vaak huurder en eigenaar). Opdat dit toegepast zou worden is hiervoor in de praktijk een ingebrekestelling nodig, wat niet altijd gebeurt, zelfs niet wanneer aan de andere voorwaarden is voldaan. Om dit te vermijden vraagt **het Comité** een alternatieve formulering, bijvoorbeeld: *"Wanneer de gebruiker geen zakelijk recht op het aangesloten gebouw heeft, kan de abonnee jegens de schuldenaar niet hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor de betaling van bedragen die de gebruiker na ingebrekestelling of na het verstrijken van een termijn van 45 dagen na de verzending van de aanrekening niet heeft betaald..."*.

Bovendien veronderstelt de opheffing van het punt volgens hetwelk de eigenaar ook VIVAQUA 15 dagen vóór de verandering van gebruiker op de hoogte moet brengen en waarbij, bij gebreke van deze informatie, de abonnee aansprakelijk is tegenover de distributeur, een stap achteruit in de bescherming van de huishoudens, ook al wordt dit door VIVAQUA in de praktijk niet toegepast ("in artikel 3, lid 4, van dezelfde ordonnantie (...) worden de volgende wijzigingen aangebracht: (...) 2° Punt 4 wordt opgeheven. »).

4.6 Aanvullende informatie die in facturen moet worden opgenomen

Art. 5/2 VO (art. 38/2 O): voor **het Comité** zou het nuttig zijn om aan de verplichte vermeldingen in de volledige factuur het recht op de sociale tegemoetkoming toe te voegen (ook wanneer VIVAQUA de betaling van een jaarlijkse of tussentijdse factuur vraagt, zie art. 4 VO (art. 38/1 O)). Deze verduidelijking zou meer zichtbaarheid geven aan dit nieuwe recht en zou huishoudens met een laag inkomen die nog geen RVV-uitkering krijgen, kunnen aanmoedigen om hiervoor een aanvraag in te dienen.

Ook de begeleidende diensten zouden in de jaarlijkse factuur moeten worden opgenomen, en dit als preventieve maatregel (art. 23 van de ordonnantie van 16 mei 2019 tot wijziging van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid bepaalt: "als bijlage bij de aan de gezinnen gestuurde tussentijdse factuur wordt informatie verschaft betreffende het bestaan van begeleidingsvoorzieningen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en hun contactgegevens").

Tot slot is **het Comité** van mening dat op alle facturen, en niet alleen op de volledige jaarlijkse factuur, de details van de kosten en het saldo in geval van achterstallige betalingen moet worden vermeld. De verplichting om een gedetailleerde en gemotiveerde afrekening (met kopie van de facturen) te verstrekken is een wettelijke verplichting die is vastgelegd in het burgerlijk wetboek en de wet op de minnelijke invordering.

Volgens **het Comité** lijkt het, zowel om ecologische als om sociale redenen, ook zinvol om de nalatige eigenaar aansprakelijk te stellen voor de betaling van de waterrekening wanneer deze abnormaal hoog is ten gevolge van een lek en wanneer de huurder melding heeft gemaakt van een defect in de installaties waarvan de reparatie onder de verantwoordelijkheid van de eigenaar valt.

*
*   *
*